

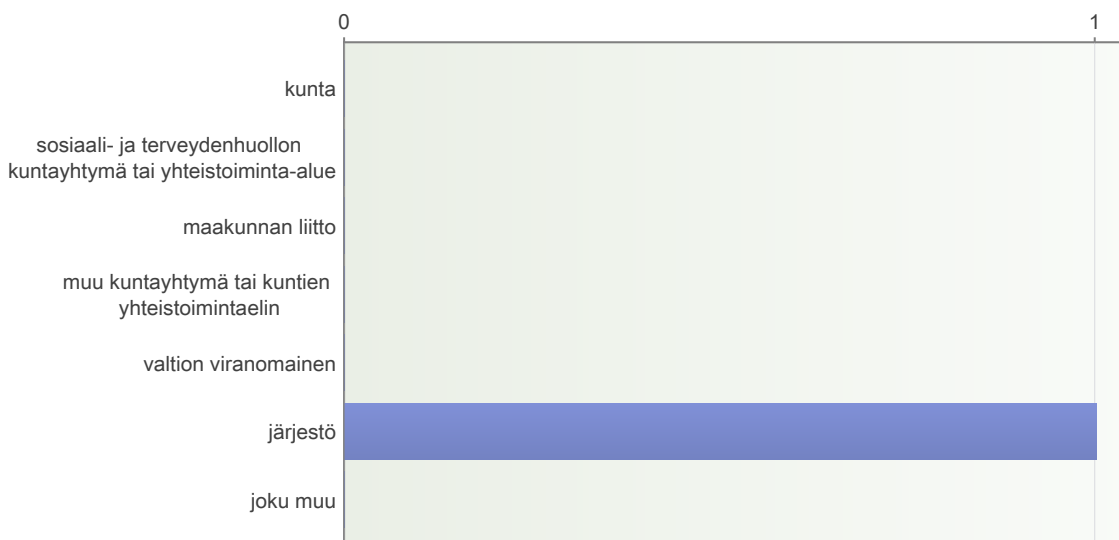
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus/ISO-yhdistys ry	Tarja Kauppila	puh. +358 44 7543333, email: tarja.kauppila@isonet.fi	2.11.2016	ISO-hallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Luonnoksen mukaan järjestämislain tarkoituksena on edistää ja ylläpitää väestön hyvinvointia ja terveyttä. Lisäksi tulee varmistaa yhdenvertaiset, kustannusvaikuttavat ja tuottavuudeltaan hyvät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut koko maassa. Samalla tulisi saavuttaa merkittävät taloudelliset säästöt julkisen sektorin kestävyysvajeen kattamiseksi. Lakia sovelletaan julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen sekä kehittämiseen, ohjaukseen ja valvontaan, mikä on laaja ja monimuotoinen kokonaisuus.

Maakunta on uusi järjestäjä ja jatkossa palvelulaitoksen osalta myös tuottaja sosiaali- ja terveydenhuollossa. Kahdeksalletoista maakunnalle asetetaan vaativia tavoitteita, vastuita ja odotuksia. Palvelujen samanaikainen toteuttaminen ja uuteen malliin järjesteleminen haastaa alueilla nykyisen sote-johdon ja henkilöstön asenteet, ajankäytön ja osaamisen. Riskinä on, että muutokset näyttäytyvät käytännössä epäselvyytenä, palveluhäiriöinä ja viivästyksinä eri tahoille ja viimekädessä palveluja käyttäville kansalaisille.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Muutostukea ja osaamisen vahvistamista tarvitaan, eikä vähiten sosiaalihuollon osalta. Järjestämislain mukainen maakunnallisen hallintomallin organisoiminen ja uuden sote-palveluvalikoiman toteuttaminen on vaativaa työtä. Sosiaalialan osaamiskeskusten kontekstintuntemuksesta, asiantuntijaverkostoista ja vuosien kehittämistyön kokemuksesta saadaan muutoksiin tukea, jos sitä asianmukaisesti resursoidaan ja otetaan käyttöön. Vuodelle 2017 odotettavissa oleva kolmanneksen leikkaus osaamiskeskusten perustoiminnan valtionavustuksesta on järjestämislain edellyttämän muutostuen näkökulmasta valitettava ja erittäin huonosti ajoitettu.

Historiallisen suurta muutosta on ohjattava. Ohjauksen onnistumiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon seuranta, arviointi ja kehittäminen tulisi varmistaa myös yhteistyöalueittain. Yksittäisten maakuntien tarkastelu rajaa kuvan joissakin asiayhteyksissä liian pieneksi, kun taas koko maan tarkastelu voi joissakin asiayhteyksissä hukata kontekstin erityispiirteiden huomioon ottamisen konkreettisia mahdollisuuksia.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Ei vastauksia.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Ei vastauksia.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoimisen näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Ei vastauksia.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

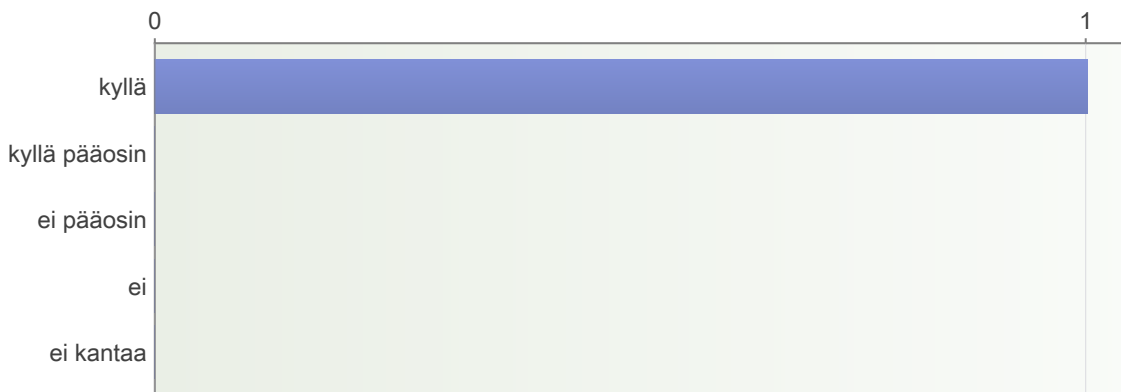
- Maakuntalaissa nimetään maakuntien julkisoikeudellisia järjestämisen yhteistoimintamuotoja: yhteinen toimielin, yhteinen virka ja sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta (46 §). Kun maakunta hoitaa vastuumaakuntana tehtävää yhden tai useamman maakunnan puolesta toimielinmallilla, on sovittava esimerkiksi perustettavan toimielimen tehtävistä, kokoonpanosta sekä kustannusten perusteista ja jakautumisesta. Olisi suotavaa, että tämänkaltaisia yhteistoimintamuotoja edellytettäisiin järjestämislaissa käytettäväksi yhteistyöalueen tehtäviä (16 §, 28 §) toteuttaessa ja yhteistyösopimusta laadittaessa sekä toiminnan toteutusta, seuranta ja arviointia järjestettäessä. Muutoin järjestämislain uudistusvoima on selkeästi riskinä jäädä yhteistyöalueen laajuisen toiminnan näkökulmasta perusteettomasti käyttämättä. Uusi yhteistyöalue uusine sote-laajuisine tehtävineen on mahdollisuus, joka kannattaa käyttää uudistuksessa tarkoin hyväksi.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Ei vastauksia.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Ei vastauksia.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Ei vastauksia.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettua laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Historiallisen suurta muutosta on ohjattava. Ohjauksen onnistumiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon seuranta, arviointi ja kehittäminen tulisi varmistaa myös yhteistyöalueittain. Yksittäisten maakuntien tarkastelu rajaa kuvan joissakin asiayhteyksissä liian pieneksi, kun taas koko maan tarkastelu voi joissakin asiayhteyksissä hukata kontekstin erityispiirteiden huomioon ottamisen konkreettisia mahdollisuuksia.

Viidelle yhteistyöalueelle laaditaan valtuustokausittain maakuntien yhteistyösopimus. Vastaava sopimusmalli on ollut käytössä erikoissairaanhoidossa erva-alueiden toiminnan organisoinnissa nykypäiviin. Kritiikki kohdentuu siihen, miten vahva ohjausinstrumentti sopimusmalli on, ja kuinka toimitaan, jos sopimus ei käytännössä pidä eli voidaanko miten sanktioida. Riski on, että maakuntarajat ylittävistä yhteistyöstä sovitaan ylipäätään liian löyhästi sekä koko maan tasolla maakuntien keskinäiseen yhteistyöhön organisoidutaan ja panostetaan vaihtelevasti. Yleensä ongelma eivät ole aktiivisimmat ja helpoimmin yhtenäisen näyn tavoittavat vaan ennemminkin aloitteissaan ja toiminnassaan passiivisemmat sekä keskenään herkemmin vastakkaisia näkyjä tuottavat alueet.

Yhteistyösopimus kattaa suuren joukon merkittäviä tehtäviä (16§) - ei vähäisimpinä uutta sote-toimintaa koskevan tiedon tuottamiseen, seurantaan ja arviointiin liittyviä. Yhteistyöalueen tulisi osallistua myös valtakunnallisten tavoitteiden valmisteluun (28 §) eli muodostaa yhteistyöalueen yhteinen ehdotus osaksi valtakunnallisia tavoitteita. Yhteistyösopimuksessa on sovittava muun muassa maakuntien yhteistyöstä ja työnjaosta koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämistoiminnan toteuttamisessa. Tässä yhteydessä ei mainita toiminnan organisoinnista, rahoituksesta tai kustannusten jakautumisesta sopimista, kuten voisi olla esimerkiksi yhteistyöalueiden laajuisen sosiaali- ja terveydenhuollon osaamiskeskustoiminnan järjestäminen. Käytännössä

maakuntarajat ylittävä, yhteistyöalueen laajuinen sote-tutkimus-, koulutus- ja kehittämissyhteistyö saatetaan organisoida ja resursoida liian vaihtelevasti, mikä voi heikentää toiminnan laatua ja jatkuvuuden vakautta sekä vaikeuttaa ohjausta niin alueilla kuin valtakunnallisesti. Yhteistyösopimuksen toteutumista on seurattava ja arvioitava vuosittain.

Lain mukaan yhteistyösopimuksen laatimisen hallintotehtävät hoitavat Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnat (10 §). Hallintotehtävät sinänsä ovat merkittävää valmistelua. Valmistelun tulisi perustua tietoon, olla osaavaa, neutraalia sekä asianmukaisesti resursoitua ja myös vastuumaakunnalle aiheutuvien kustannusten jaon ja vastuiden osalta selkeästi määriteltyä.

Maakuntalaissa nimetään maakuntien julkisoikeudellisia järjestämisen yhteistoimintamuotoja: yhteinen toimielin, yhteinen virka ja sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta (46 §). Kun maakunta hoitaa vastuumaakuntana tehtävää yhden tai useamman maakunnan puolesta toimielinmallilla, on sovittava esimerkiksi perustettavan toimielimen tehtävistä, kokoonpanosta sekä kustannusten perusteista ja jakautumisesta. Olisi suotavaa, että tämänkaltaisia yhteistoimintamuotoja edellytettäisiin järjestämislaissa käytettäväksi yhteistyöalueen tehtäviä (16 §, 28 §) toteutettaessa ja yhteistyösopimusta laadittaessa sekä toiminnan toteutusta, seuranta ja arviointia järjestettäessä. Muutoin järjestämislain uudistusvoima on selkeästi riskinä jäädä yhteistyöalueen laajuisen toiminnan näkökulmasta perusteettomasti käyttämättä. Uusi yhteistyöalue uusine sote-laajuisine tehtävineen on mahdollisuus, joka kannattaa käyttää uudistuksessa tarkoin hyväksi.

Juuri nyt on ajankohtaista ennakolta varmistaa, että eri puolilla maata maakunnissa yhteistyöalueita koskevassa suunnittelussa ja esivalmisteluissa on mukana myös yhteiskuntatieteellistä/sosiaalialan osaamista.

Uudessa järjestämislaissa maakuntien ja valtion yhteistyö- ja ohjaussuhde monimuotoistuu ja tiivistyy entisestään. Voi kysyä, tarvitaanko enää erillistä sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukuntaa (29 §): eikö neuvotteluja tule uudessa järjestämisvastuullisissa eri toimijatahojen kesken jo muutenkin runsaasti ja riittävästi, ja jäisikö tällainen neuvottelukunta käytännössä vaikutuksiltaan lähinnä informaation jakamisen areenaksi. Tarkoituksenmukaisuus tulisi ottaa huomioon ja käyttää kaikki hallinnon keventämisen mahdollisuudet hyväksi.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

22. 20. Voimaantulolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

23. 21. Voimaantulolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Ei vastauksia.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaantulolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Ei vastauksia.

26. 24. Voimaantulolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Ei vastauksia.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Ei vastauksia.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Ei vastauksia.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Ei vastauksia.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Ei vastauksia.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Ei vastauksia.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Ei vastauksia.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Ei vastauksia.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunta on uusi järjestäjä ja jatkossa palvelulaitoksen osalta myös tuottaja sosiaali- ja terveydenhuollossa. Kahdeksalletoista maakunnalle asetetaan vaativia tavoitteita, vastuita ja odotuksia. Palvelujen samanaikainen toteuttaminen ja uuteen malliin järjesteleminen haastaa alueilla nykyisen sote-johdon ja henkilöstön asenteet, ajankäytön ja osaamisen. Riskinä on, että muutokset näyttäytyvät käytännössä epäselvyytenä, palveluhäiriöinä ja viivästyksinä eri tahoille ja viimekädessä palveluja käyttäville kansalaisille.

Muutostukea ja osaamisen vahvistamista tarvitaan, eikä vähiten sosiaalihuollon osalta. Järjestämislain mukainen maakunnallisen hallintomallin organisoiminen ja uuden sote-palveluvalikoiman toteuttaminen on vaativaa työtä. Sosiaalialan osaamiskeskusten kontekstintuntemuksesta, asiantuntijaverkostoista ja vuosien kehittämistyön kokemuksesta saadaan muutoksiin tukea, jos sitä asianmukaisesti resursoidaan ja otetaan käyttöön. Vuodelle 2017 odotettavissa oleva kolmanneksen leikkaus osaamiskeskusten perustoiminnan valtionavustuksesta on järjestämislain edellyttämän muutostuen näkökulmasta valitettava ja erittäin huonosti ajoitettu.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

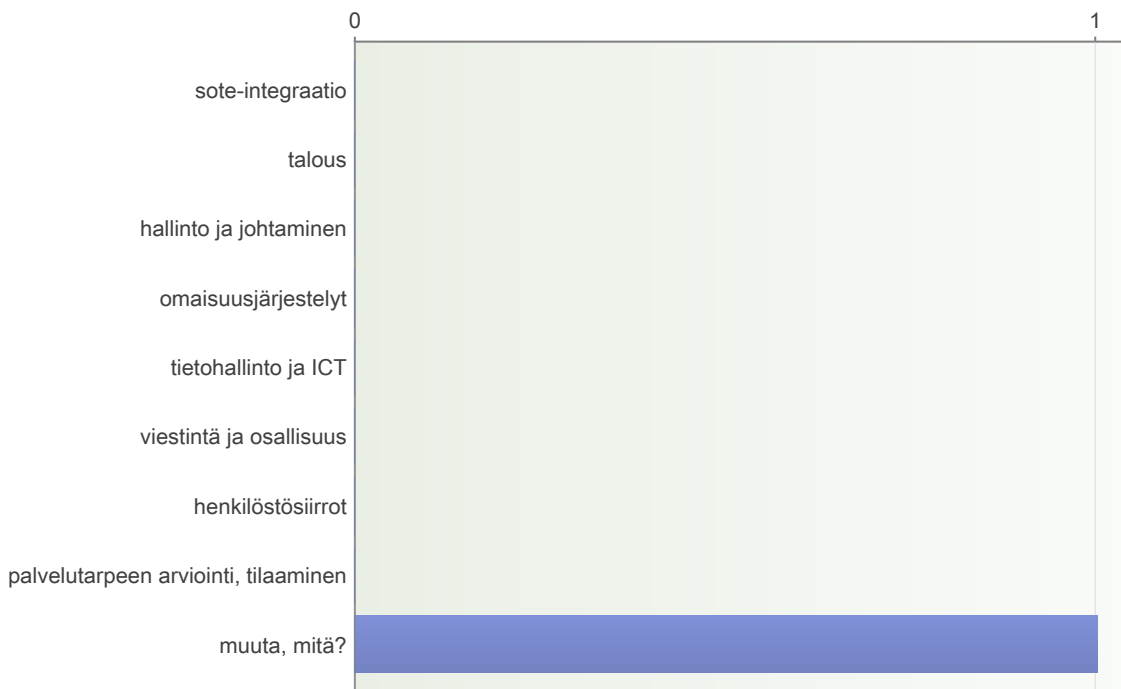
- On vielä avoinna, miten uudistus kykenee vahvistamaan maakuntarajat ylittävää, yhteistyöalueiden laajuista sote-tutkimus-, koulutus- ja kehittämissyhteistyötä - systemaattisesti organisoidusti, pitäjänteisesti, kohtuullisesti ja tasapuolisesti resursoidusti koko maassa.
Riskinä on, että sosiaalialan - joka muutenkin kaipaa vahvaa tietoon perustuvaa kehittämistä ja digitalisointia - kehittäminen kuihtuu sosiaalialan osaamiskeskustyön osalta (epävarma asema uudistuksessa, valtionavustuksen 33 % leikkaus perustoiminnasta vuonna 2017).

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: muuta, mitä?

- sosiaalialan tietoon perustuva osaamisen kehittäminen

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Yhteistyösopimus kattaa suuren joukon merkittäviä tehtäviä (16§) - ei vähäisimpinä uutta sote-toimintaa koskevan tiedon tuottamiseen, seurantaan ja arviointiin liittyviä. Yhteistyöalueen tulisi osallistua myös valtakunnallisten tavoitteiden valmisteluun (28 §) eli muodostaa yhteistyöalueen yhteinen ehdotus osaksi valtakunnallisia tavoitteita. Yhteistyösopimuksessa on sovittava muun muassa maakuntien yhteistyöstä ja työnjaosta koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämistoiminnan toteuttamisessa. Tässä yhteydessä ei mainita toiminnan organisoinnista, rahoituksesta tai kustannusten jakautumisesta sopimista, kuten voisi olla esimerkiksi yhteistyöalueiden laajuisen sosiaali- ja terveydenhuollon osaamiskeskustoiminnan järjestäminen. Käytännössä maakuntarajat ylittävä, yhteistyöalueen laajuinen sote-tutkimus-, koulutus- ja kehittämissyhteistyö saatetaan organisoida ja resursoida liian vaihtelevasti, mikä voi heikentää toiminnan laatua ja jatkuvuuden vakautta sekä vaikeuttaa ohjausta niin alueilla kuin valtakunnallisesti. Yhteistyösopimuksen toteutumista on seurattava ja arvioitava vuosittain.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- Yhteistyösopimus kattaa suuren joukon merkittäviä tehtäviä (16§) - ei vähäisimpinä uutta sote-toimintaa koskevan tiedon tuottamiseen, seurantaan ja arviointiin liittyviä. Yhteistyöalueen tulisi osallistua myös valtakunnallisten tavoitteiden valmisteluun (28 §) eli muodostaa yhteistyöalueen yhteinen ehdotus osaksi valtakunnallisia tavoitteita. Yhteistyösopimuksessa on sovittava muun muassa maakuntien yhteistyöstä ja työnjaosta koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämistoiminnan toteuttamisessa. Tässä yhteydessä ei mainita toiminnan organisoinnista, rahoituksesta tai kustannusten jakautumisesta sopimista, kuten voisi olla esimerkiksi yhteistyöalueiden laajuisen sosiaali- ja terveydenhuollon osaamiskeskustoiminnan järjestäminen. Käytännössä maakuntarajat ylittävä, yhteistyöalueen laajuinen sote-tutkimus-, koulutus- ja kehittämissyhteistyö saatetaan organisoida ja resursoida liian vaihtelevasti, mikä voi heikentää toiminnan laatua ja jatkuvuuden vakautta sekä vaikeuttaa ohjausta niin alueilla kuin valtakunnallisesti. Yhteistyösopimuksen toteutumista on seurattava ja arvioitava vuosittain.

Lain mukaan yhteistyösopimuksen laatimisen hallintotehtävät hoitavat Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnat (10 §). Hallintotehtävät sinänsä ovat merkittävää valmistelua. Valmistelun tulisi perustua tietoon, olla osaavaa, neutraalia sekä asianmukaisesti resursoitua ja myös vastuumaakunnalle aiheutuvien kustannusten jaon ja vastuiden osalta selkeästi määriteltä.

Maakuntalaissa nimetään maakuntien julkisoikeudellisia järjestämisen yhteistoimintamuotoja: yhteinen toimielin, yhteinen virka ja sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta (46 §). Kun maakunta hoitaa vastuumaakuntana tehtävää yhden tai useamman maakunnan puolesta toimielinmallilla, on sovittava esimerkiksi perustettavan toimielimen tehtävistä, kokoonpanosta sekä kustannusten perusteista ja jakautumisesta. Olisi suotavaa, että tämänkaltaisia yhteistoimintamuotoja edellytettäisiin järjestämislaissa käytettäväksi yhteistyöalueen tehtäviä (16 §, 28 §) toteutettaessa ja yhteistyösopimusta laadittaessa sekä toiminnan toteutusta, seurantaan ja arviointia järjestettäessä. Muutoin järjestämislain uudistusvoima on selkeästi riskinä jäädä yhteistyöalueen laajuisen toiminnan näkökulmasta perusteettomasti käyttämättä. Uusi yhteistyöalue uusine sote-laajuisine tehtävineen on mahdollisuus, joka kannattaa käyttää uudistuksessa tarkoituksella järjestämislaissa maakuntien ja valtion yhteistyö- ja ohjaussuhde monimuotoistuu ja tiivistyy entisestään. Voi kysyä, tarvitaanko enää erillistä sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukuntaa (29 §): eikö neuvotteluja tule uudessa järjestämisvastuumallissa eri toimijatahojen kesken jo muutenkin runsaasti ja riittävästi, ja jäisikö tällainen neuvottelukunta käytännössä vaikutuksiltaan lähinnä informaation jakamisen areenaksi. Tarkoituksenmukaisuus tulisi ottaa huomioon ja käyttää kaikki hallinnon keventämisen mahdollisuudet hyväksi.